

JAVNO OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA I PODATAKA O BONITETU BANKE

Beograd, maj 2012

Autor: Sektor Upravljanja rizicima

1. OPŠTE INFORMACIJE

Naziv i sedište kreditne institucije	Moskovska banka AD Beograd Balkanska 2, 11000 Beograd
Vremenski period izveštavanja	01.01.2011.-31.12.2011.
Datum odobrenja izveštaja od strane Izvršnog odbora	31.05.2012
Autori dokumenta	Aleksandar Todorović, Direktor Sektora upravljanja rizicima Dragana Todorović, Viši stručni saradnik za operativne i ostale rizike
Verifikovao:	Zoran Subotić, Direktor Sektora finansija i plana

2. Strategija i politika upravljanja rizicima

Dugoročni ciljevi i sklonosti ka rizicima

Osnovni cilj upravljanja rizicima banke jeste minimizacija rizika u sklopu jedinstvenog sistema upravljanja rizicima na nivou bankarske grupe, a u skladu sa Poslovnim politikom i strategijom Moskvske Banke AD Beograd. Strategija za rizike treba da limitira apetit za rizike tako da obezbedi uspešan kontinuitet poslovanja Banke uz optimalan odnos prinosa i rizika koje Banka preuzima.

Primarni cilj je zaštita rizičnog kapitala i obezbedjenje kapaciteta za podnošenje rizika. Sekundarni cilj jeste izvođenje adekvatne strukture rizika na osnovu poslovnog modela.

Osnovna načela preuzimanja rizika i upravljanje rizicima

Upravljanje rizikom likvidnosti u Banci zasniva se naročito na sledećim principima:

- ✓ princip odgovornosti Izvršnog odbora Banke za primenu sveukupne poslovne strategije Banke iz koje proističe strategija upravljanja rizicima i rizikom likvidnosti;
- ✓ princip definisanja željenog rizičnog profila banke kao i obezbeđivanja tog profila
- ✓ princip objektivnosti i blagovremenosti u identifikovanju, proceni (merenju), praćenju i izveštavanju o svim materijalno značajnim rizicima kojima je banka izložena usvom poslovanju
- ✓ princip upravljanja imovinom i obavezama na način koji omogućava Banci da je u svakom trenutku sposobna da izmiri svoje dospele obaveze (likvidnost) i da trajno ispunjava svoje obaveze (solventnost);
- ✓ princip primene limita utvrđenih pozitivnim propisima i internim metodologijama
- ✓ princip dokumentovanja metoda, procedura i organizacionih i operativnih struktura i procesa da bi se obezbedila transparentnost i preciznost;
- ✓ princip usaglašenosti sa tekućom zakonskom i podzakonskom regulativom Republike Srbije i internom regulativom Banke;
- ✓ principi upravljanja rizicima banke koji proizilaze iz okvira bazelskog sporazuma, normativnih dokumenata matične banke, a koji nisu u suprotnosti sa domaćom regulativom i koji se realizuju prema prioritetnim pravcima aktivnosti
- ✓ princip kontrolne funkcije Upravnog odbora banke, funkcije procene adekvantnosti procesa upravljanja rizikom likvidnosti od strane Interne revizije i Odbora za usklađenost poslovanja banke

Instrumenti minimizacije jesu definisanje limita tekuće, srednjeročne i dugoročne likvidnosti, stress-testing, prognozu novčanih tokova u vremenskim okvirima

Glavni zadatak je povećanje visokoprihodnog kreditnog portfolia uz obavezno očuvanje prihvatljivog kvaliteta kreditnog portfolia.

Banka će se pridržavati sledećih principa u **upravljanju kreditnim rizikom**:

- ✓ *Konzervativizam*. Treba se pridržavati politike razumnog konzervatizma, i preferirati pouzdane i likvidne zajmoprimce koji imaju visoki kvalitet menadžmenta i uspešno iskustvo poslovanja u svojoj delatnosti.
- ✓ *Raznovrsnost kreditnog portfolia*. Kreditni portfolio treba biti maksimalno raznovrstan u cilju ograničenja koncentracije kredita na jednotipske privredne grane, vrste delatnosti, regione, zajmoprimce i drugo.

- ✓ *Plaćanje.* Kreditni proizvodi se odobravaju na platnoj osnovi sa naplatom kamate za korišćenje kreditnih sredstava i provizije.
- ✓ *Hitnost.* Rok odobravanja kreditnih proizvoda određuje se u zavisnosti od cilja i uslova konkretnog kreditnog proizvoda sa evidencijom potpune analize izvora otplate. Obavezno je određivanje ravnomernog plana otplate kredita ili roka neprekidnog dugovanja.
- ✓ *Povratnost.* Kreditni proizvodi se odobravaju na povratnoj osnovi. U odnosu na kredite po kojima nije ostvaren blagovremeni povraćaj dugovanja i koji spadaju u kategoriju nestandardnih, bez odgađanja potrebno je provesti aktivnosti radi poboljšanja kvaliteta kreditnog portfolia Banke.
- ✓ *Obezbeđenje.* Sva potraživanja po kreditnim proizvodima (izuzeci se dopuštaju uz odluku matične Banke „Bank of Moscow“) treba da budu obezbeđene likvidnim zalogom čija vrednost, s obzirom na diskont koji uračunava troškove za realizaciju i moguće obezvređenje, treba da bude dovoljna za pokriće osnovne sume kredita i kamata za ceo rok kreditiranja. Zalog treba biti osiguran u korist Banke. Garancije pravnih i fizičkih lica kao i zaloge potraživanja ne smatraju se osnovnim obezbeđenjem, već se smatraju dopunskim obezbeđenjem kreditnih aranžmana.
- ✓ *Kontrola ciljnog korišćenja kredita, očuvanja zaloga, finansijskog stanja zajmoprimca.* Cilj kreditnog proizvoda treba biti konkretno određen. Potrebno je kontrolisati aktivnosti klijenta i njegov finansijski tok putem: praćenja prometa po računima, analize prihoda. Na regularnoj osnovi, u roku kreditiranja vrše se provere očuvanja i dovoljnosti zaloga, monitoring finansijskog stanja i delatnosti zajmoprimca, uključujući, na predmet nastanka znakova nestabilnosti i nestandarda.

Upravljanje kamatnim rizikom u Banci zasniva se na principima upravljanja rizicima uopšte, a naročito na sledećim principima:

- ✓ princip odgovornosti Izvršnog odbora Banke za primenu sveukupne poslovne strategije Banke iz koje proističe strategija upravljanja rizicima i kamatnim rizikom;
- ✓ princip prihvatanja definicije i tipova kamatnog rizika koje propisuju zakonski i podzakonski propisi NBS;
- ✓ princip upravljanja ukupnim i kamatno osetljivim stavkama aktive i pasive (i vanbilansa) Banke na način na kojim se ne ugrožavaju stabilnosti poslovanja, stabilnost i usaglašenost pokazatelja poslovanja Banke sa definisanim limitima
- ✓ princip merenja i procene vrši se na ukupnom nivou i pojedinačno po materijalno značajnim valutama.
- ✓ Princip merenja kamatnog rizika za definisane vremenske intervale primenom GAP modela ili osetljivosti portfolia banke na promenu kamatih stopa.
- ✓ Princip opcije banke da dugoročnim kreditnim proizvodima na prvo banke da revidira kamatnu stopu

Upravljanje deviznim rizikom u Banci zasniva se na principima upravljanja rizicima uopšte, a naročito na sledećim principima:

- ✓ princip odgovornosti Izvršnog odbora Banke za primenu sveukupne poslovne strategije Banke iz koje proističe strategija upravljanja rizicima i deviznim rizikom;
- ✓ princip prihvatanja definicije i načina utvrđivanja (neto) otvorene devizne pozicije koje propisuju zakonski i podzakonski propisi NBS;
- ✓ princip upravljanja stavkama devizne i valutno indeksirane aktive, pasive i vanbilansa Banke i održavanja njihovog odnosa na način na kojim se ne ugrožavaju stabilnosti poslovanja, stabilnost i usaglašenosti pokazatelja poslovanja Banke sa regulatornim limitima i interno definisanim limitima.

Banka je nizom internih pravila i akata definisala i uredila produčje upravljanja rizicima.

Interna pravila i akti pisani su, definisani i dokumentovani, usvojeni od nadležnih tela Banke, te dostupni svim učesnicima u proces pružanja rizika. Sektor Upravljanja rizicima ažurira Pravila i akte najmanje jednom na godinu dana, kao i pri svakoj značajnoj promeni, te osigurava njihovu primenu na nivou cele Banke.

Kao članica u 100%-tnom vlasništvu Moskovske banka u Moskvi, odnosno VTB grupe, prima na znanje dokument Strategija upravljanja rizicima VTB grupe, te prihvata okvir i smernice za upravljanje rizicima sadržanih u dokumentu, i sprovodi ih kroz bančine interne akte, odluke i postupanja.

Proces upravljanja svakog pojedinačnog rizika, opisan je u posebnom poglavlju.

2.1. Struktura i organizacija funkcije kontrole rizika

Upravljanje rizicima je povereno Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru za reviziju, Kreditnom odboru i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom čije su nadležnosti utvrđene propisima Narodne banke Srbije, Statutom i drugim aktima Banke i koji zajednički formiraju principe i metodologiju procene rizika na bazi eksternih i internih odluka i praćenja kvaliteta ekonomije i kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno, preduzimanjem drugih aktivnosti u Banci za minimiziranje rizika.

U cilju uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti, Banka je formirala Sektor upravljanja rizicima.

U delokrugu ovog sektora je upravljanje rizikom likvidnosti Banke, upravljanje kamatnim, deviznim i ostalim tržišnim rizicima, upravljanje rizikom izloženosti Banke prema licu ili grupi povezanih lica, upravljanje rizikom ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, upravljanje rizikom izloženosti ka zemlji porekla lica prema kome je Banka izložena, upravljanje operativnim rizicima i razvoj internih metodologija za procenu, merenje i upravljanje rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

Organizacione jedinice za upravljanje rizicima su odgovorne za implementiranje i održavanje procedura vezanih za rizike, čime se obezbeđuje nezavisni proces kontrole.

U delokrugu ovog sektora je i upravljanje kreditnim rizikom Banke i davanje preporuka za izloženosti Banke koje su pod uticajem dejstva kreditnog rizika.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima zajednički formiraju principe i metodologiju upravljanja rizicima na bazi:

- propisa i odluka koje donose zakonodavna tela, a najvećim delom, Narodna banka Srbije;
- internih procedura vezanih za utvrđivanje i praćenje kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno za donošenje odluka; i
- potreba dobre poslovne prakse sa ciljem adekvatne identifikacije, merenja, procene rizika, kao i upravljanja rizicima kojim je Banka izložena.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizikom permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika. Pored toga, uvođenje novih proizvoda, aktivnosti, linija poslovanja i sistema praćeno je potrebnim tržišnim i ekonomskim analizama u cilju optimizacije odnosa prihoda i rezervisanja za procenjeni realni rizik i utvrđivanja nivoa izlaganja Banke rizicima.

Upravni odbor Banke dužan je da po potrebi, a najmanje jednom godišnje, razmotri već utvrđene procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika, kao i za upravljanje rizicima - za svaku vrstu rizika koju je Banka identifikovala i preuzela.

U skladu sa Zakonom o bankama, u okviru organizacione šeme Banke postoje:

- organizaciona jedinica u čijem delokrugu je kontrola usklađenosti poslovanja Banke i sprečavanje pranja novca (Služba Compliance & AML ili Službe kontrole usklađenosti poslovanja i sprečavanja pranja novca); i
- organizaciona jedinica u čijem delokrugu je unutrašnja revizija (Odeljenje unutrašnje revizije).

2.2. Obim i vrste sistema izveštavanja o rizicima i sistema za merenje rizika

Banka uspostavlja proces upravljanja rizicima koji uključuju redovno i povremeno (po potrebi) utvrđivanje, merenje, odnosno upravljanje i praćenje rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju.

Rizici Banke se mere korišćenjem metoda koji odražava kako očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima tako i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procenu krajnjih gubitaka zasnovanu na statističkim modelima. Modeli koriste verovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje. Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posledica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala verovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovana na uspostavljanju limita. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Pored toga, Banka prati i meri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost svim tipovima rizika i aktivnostima.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali novi rizici. Ove informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Sektoru upravljanja rizicima i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost, prognozu plasmana, odstupanja od postavljenih limita, merenje tržišnog rizika, racija likvidnosti i promene profila rizika.

Rukovodstvo Banke kvartalno ocenjuje adekvatnost ispravki vrednosti plasmana. Nadzornom odboru se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

Za svaki nivo u Banci sastavljaju se posebni izveštaji o upravljanju rizicima, kako bi se obezbedilo da sve poslovne jedinice imaju pristup opširnim, neophodnim i ažurnim informacijama.

Dnevni izveštaj se dostavlja svim izvršnim direktorima i relevantnim članovima Izvršnog odbora Banke o iskorišćenosti tržišnih limita, likvidnosti, deviznom riziku, kao i drugim značajnim informacijama.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: riziku likvidnosti, kreditnom riziku i tržišnom riziku (koji obuhvata rizik od promene kamatnih stopa, devizni rizik i ostale tržišne rizike).

Banka je takođe izložena i prati uticaje operativnog rizika, rizika izloženosti Banke prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, rizika ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, kao i uticaj rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena.

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja naplate potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu sa odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke, odnosno adekvatnost kapitala.

Politikom za upravljanje rizicima, procedurama za upravljanje kreditnim rizikom i procedurama za odobravanje, puštanje i naplatu plasmana, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolia, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika. Banka se, u skladu sa navedenim procedurama, angažuje kod korisnika koji imaju odgovarajući bonitet i za koje se procenom utvrdi da je nivo rizika prihvatljiv imajući u vidu odnos i povezanost kategorija rizika i profitabilnosti.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima. Izloženost riziku se kontinuirano prati putem periodičnih procena mogućnosti dužnika da izvršavaju obaveze prema Banci i drugim poveriocima.

Banka je uspostavila proces praćenja kvaliteta kredita da bi obezbedila blagovremenu identifikaciju potencijalnih promena u kreditnoj sposobnosti komitenata, uključujući redovnu kontrolu sredstava obezbeđenja. Limiti u odnosu na komitente se utvrđuju korišćenjem sistema klasifikacije kreditnog rizika, koji svakog komitenta klasifikuje prema određenom kreditnom rang, kao i prema internoj metodologiji koja definiše nivo izloženosti koji je Banka spremna da prihvati prema pojedinačnom dužniku ili grupi povezanih lica. Klasifikacija komitenata je predmet redovnog sagledavanja. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku je prema politici Banke centralizovano i koncentrisano u okviru Kreditnog odbora za privredu i stanovništvo, kao i na osnovu odluka koje donosi Sektor upravljanja rizicima za plasmane stanovništvu u okviru ustanovljenih nadležnosti. Odluka Kreditnog odbora se donosi po razmatranju predloga koji je dat od strane nadležnih sektora uključenih u kreditni proces i Sektora upravljanja rizicima.

Uslovi odobrenja svakog plasmana privredi se određuju individualno, a u zavisnosti od vrste klijenta, namene za koju se plasman odobrava, procenjene kreditne sposobnosti, ponuđenog obezbeđenja kao i od trenutne situacije na tržištu. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su takođe opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana kao i samim iznosom. Svi plasmani Banke se zasnivaju na relevantnim odobrenjima, koja određuju odredbe i ostale uslove njihove implementacije.

Kao osnovno sredstvo u upravljanju kreditnom rizikom Banka koristi brojčanu ocenu nivoa kreditnog rizika i izdvajanje parametara koji utiču na rizik i način njihovog upravljanja, a sve sa ciljem minimiziranja potencijalnih gubitaka. Brojčana ocena za određivanje nivoa kreditnog rizika se vrši prema sledećim faktorima i zastupljenosti tih faktora u konačnoj oceni:

- Finansijsko stanje klijenta (25%);
- Kvalitet obezbeđenja (25%);
- Ocena prometa klijenta (25%);
- Kreditna istorija klijenta (13%);
- Dodatni subjektivni faktori ocene (12%); i
- Faktori direktnog uticaja na grupu rizika (direktan uticaj).

Metodologijom su definisani načini ocenjivanja svakih od ovih faktora. Finansijsko stanje klijenta je ocenjeno kroz analizu overenih godišnjih finansijskih izveštaja. Kvantitativni pokazatelji analize su modifikovani u zavisnosti od industrije u kojoj se klijent nalazi. Kvalitet obezbeđenja se u najvećoj meri analizira kroz tržišnu vrednost obezbeđenja i likvidnost, odnosno utrživost sredstava obezbeđenja naplate potraživanja. Prati se promet klijentovih novčanih sredstava u Banci.

Kreditna istorija se ocenjuje kroz analizu kreditne istorije klijenta u Banci i prema kreditnom birou. Prilikom ocene subjektivnih faktora, posmatra se klijentov položaj na tržištu, upravljanje kompanijom, platežna disciplina, dinamika finansijskih pokazatelja i drugi poslovni faktori. Prilikom analize faktora direktnog uticaja na grupu rizika, Banka istražuje i analizira informacije koje svedoče o opasnosti od neizvršenja ili neadekvatnog izvršenja obaveza prema Banci od strane zajmoprimca. Posle analize svih ovih parametara, klijentu se dodeljuje jedinstvena ocena kreditnog rizika.

Kako bi umanjila kreditni rizik Banka takođe vrši i ocenu kreditnog rizika koji proizilazi iz valutnog rizika, što je regulisano Procedurom za upravljanje kreditnim rizikom koji proizilazi iz izloženosti dužnika deviznom riziku.

Ovaj tip rizika bavi se uticajem promene kursa dinara na finansijski položaj dužnika, i to u svetlu sposobnosti dužnika da otplaćuje obaveze prema Banci, a pre svega analizom adekvatnosti novčanih tokova dužnika u odnosu na promenjeni nivo kreditnih obaveza i procene klasifikacije dužnika – ako se pretpostavi da će doći do određenih promena kursa dinara na godišnjem nivou.

Banka polazi od pretpostavke nominalne depresijacije kursa dinara za 10% na godišnjem nivou na osnovu koje se vrši analiza deviznog rizika u svetlu kreditnog rizika i na osnovu dostavljenih podataka iz deviznog podbilansa i dostavljenih finansijskih izveštaja ocenjuje potencijalni rizik od promene deviznog kursa.

Izveštavanje o kreditnom riziku vrši se na kontinuiranoj osnovi na nivou ukupnog portfolia Banke kao i na nivou pojedinačnog klijenta. U skladu sa zahtevima akcionara, izveštavanje o kreditnom riziku se vrši na mesečnoj osnovi kada se daje pregled portfolia, kašnjenja, kretanje rezervisanja i kapitala Banke.

Upravljanje tržišnim rizikom

Tržišni rizik je rizik da će fer vrednost ili očekivani budući gotovinski tokovi finansijskih instrumenata fluktuirati, usled promena tržišnih varijabli kao što su kamatne stope, devizni kursevi, cene vlasničkih hartija od vrednosti ili cena robe.

Banka nije izložena riziku promene cena instrumenata kapitala i cena robe. Osim koncentracije tržišnog rizika stranih valuta, Banka nema značajnu koncentraciju tržišnog rizika kod ostalih pozicija.

Banka je izložena deviznom riziku. **Devizni rizik** je rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata prilikom promena deviznog kursa. Izvršni odbor je odobrio limite za poziciju u svakoj materijalno značajnoj valuti u poslovanju Banke. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini utvrđenih limita.

Procedurom za upravljanje deviznim rizikom, definisani sledeći principi kojih Banka treba da se pridržava prilikom obavljanja redovnih poslovnih aktivnosti:

- svaka neto otvorena pozicija koja je veća od definisanog limita se mora odmah prijaviti nadležnim organizacionim delovima Banke;
- nije dozvoljeno postojanje neto otvorene devizne pozicije za valute za koje ne postoje prethodno definisani limiti;
- limiti definisani ovom procedurom se koriste za merenje osetljivosti celokupnog poslovanja Banke na uticaj promene deviznog kursa; i
- probijanje limita u toku trgovačkog dana je dozvoljeno pod uslovom da Banka svojim aktivnostima na kraju trgovačkog dana bude u okviru definisanog limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju - pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital.

Sektor upravljanja rizicima na dnevnom nivou prati odnos neto otvorene devizne pozicije i kapitala Banke.

Pored utvrđenih mera upravljanja deviznim rizikom, Banka je donela i Metodologiju upravljanja deviznim rizikom čijom primenom se obezbeđuje identifikovanje i merenje rizika od promene kursa dinara na finansijsko stanje dužnika za pravna i fizička lica.

Za potrebe kontrole izloženosti promeni deviznih kurseva i izračunavanja potencijalnog gubitka sa kojim Banka može da se suoči u svom poslovanju koriste se sledeće vrste limita:

- ✓ Grupni limiti kod kojih se definišu ukupni maksimalni limiti za sledeće kategorije limita:
 - kategorija I u koju spadaju najlikvidnije valute,
 - kategorija II koja sadrži manje likvidne valute, i
 - kategorija III koja sadrži nelikvidne i jako volatilne valute.
- ✓ Limiti za pojedinačne valute kod kojih svaka valuta ima definisan pojedinačni limit za neto otvorenu poziciju u toj valuti. Sektor upravljanja rizicima dnevno prati neto otvorene pozicije za svaku materijalno značajnu valutu za koju je prethodno definisao limit.

Sektor upravljanja rizicima predlaže Odboru za upravljanje aktivom i pasivom limite za neto otvorene pozicije (uz detaljan referat o korišćenoj metodologiji) za materijalno značajne valute čijem riziku promene kursa je Banka izložena u svom poslovanju.

Za definisanje limita za neto devizne pozicije za materijalno značajne valute Sektor upravljanja rizicima koristi VaR (Value at Risk) metodologiju sa koeficijentom pouzdanosti od 99%. Izuzetno, koeficijent pouzdanosti može biti manji od navedenog, ali ne sme iznositi manje od 95%. Ova metoda odražava najveći mogući gubitak koji Banka može da pretrpi u određenom vremenskom okviru sa određenom verovatnoćom, usled promene faktora rizika.

Limit dobijen korišćenjem navedene metodologije se posmatra kao maksimalni mogući procenat kapitala Banke koji može biti gubitak uzrokovan promenom deviznih kurseva za prihvaćeni rizični profil Banke.

Limiti dobijeni primenom navedene metode ne smeju da dozvole da potencijalna maksimalna otvorena pozicija Banke bude veća od 20% njenog kapitala zajedno za sve materijalno značajne valute, odnosno ne veća od 10% kapitala po pojedinačnim valutama.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom usvaja predložene limite. Ukoliko Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ne usvoji predlog, Sektor upravljanja rizicima je u obavezi da u periodu od mesec dana dostavi novu analizu.

Nakon usvajanja limita za otvorene devizne pozicije, Sektor sredstava i likvidnosti i Sektor upravljanja rizicima su u obavezi da se tih limita drže u svom redovnom poslovanju, a revizija limita se vrši najmanje jednom godišnje. Revizija se vrši češće u slučaju većih poremećaja na tržištu i internih promena u strukturi valutnih pozicija Banke.

Sektor upravljanja rizicima na dnevnom nivou proverava stanje otvorenih deviznih pozicija, za prethodni radni dan. Završeni izveštaj se šalje direktoru Sektora sredstava i likvidnosti i direktoru Sektora upravljanja rizicima.

Nedeljni izveštaj sadrži analizu i komentare za faktore rizika koji se odnose na promenu deviznog kursa i njihovu promenu u odnosu na prethodnu nedelju. Najbitniji pokazatelji rizika su tržišna vrednost instrumenata čija vrednost zavisi od promene deviznih kurseva, stres testovi za postojeću neto otvorenu deviznu poziciju, iskorišćenost limita po valutama, Back-testing korišćenog modela i kapitalni zahtev za devizni rizik. Izveštaj se šalje istim odgovornim licima kao i dnevni.

Ukoliko dođe do probijanja definisanih limita, Sektor upravljanja rizicima o tome obaveštava Sektor sredstava i likvidnosti. Sektor sredstava i likvidnosti obaveštava Sektor upravljanja rizicima o razlogu probijanja limita kao i o akcijama koje će se preduzeti kako bi se pozicija Banke našla u okviru definisanih limita.

Ukoliko se probijanje limita nastavi u kontinuitetu duže od 3 radna dana Sektor upravljanja rizicima je u obavezi da sazove vanrednu sednicu Odbora za upravljanje aktivom i pasivom na kojoj će se razmotriti ozbiljnost situacije, korektivne akcije i njihov vremenski okvir. Sektor upravljanja rizicima u tom slučaju obaveštava nadležnu organizacionu strukturu matične banke.

Upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene kamatnih stopa.

Banka je izložena riziku od promene kamatnih stopa, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine, a što je rezultat neslaganja rokova dospeća sredstava i obaveza na koje su ugovorene fiksne kamatne stope. Banka kamatni rizik kontroliše praćenjem odnosa kamatonosne aktive, odnosno pasive i učešća iste u ukupnoj aktivi, odnosno pasivi.

Banka vrši analizu uticaja promene kamatnih stopa na vrednost potraživanja i obaveza tako što raspoređuje bilansne i vanbilansne pozicije u definisane vremenske intervale dospeća potraživanja i obaveza.

Banka definiše limite za gepove kamatonosne aktive i pasive za odgovarajuće vremenske intervale. Gepovi su definisani za svaku materijalno značajnu valutu sa kojom Banka obavlja svoje operacije.

Banka računa osetljivost pozicija na promenu kamatnih stopa odvojeno za:

- Bankarsku knjigu, i
- Trgovačku knjigu.

Banka interne limite definiše u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

Prilikom obavljanja redovnih poslovnih aktivnosti, Banka se posebno drži ustanovljenih principa da svaka pozicija koja je veća od definisanog limita mora da se prijavi nadležnim organima Banke. Takođe, u poslovanju Banke nije dozvoljeno postojanje kamatnog gepa za valute za koje ne postoje prethodno definisani limiti.

Banka određuje sledeće limite za pozicije koje se nalaze u bankarskoj knjizi:

- Maksimalan limit za sve materijalno značajne valute;
- Pojedinačne limite za svaku materijalno značajnu valutu; i
- Limite za vremenske okvire za pojedinačne valute.

Kada je u pitanju trgovačka knjiga, Banka se opredelila da u svom trgovačkom portfoliju drži samo instrumente za koje postoji likvidno tržište, a čija vrednost zavisi od promene kamatnih stopa. Takođe, Banka propisuje da u svom trgovačkom portfoliju drži instrumente maksimalno 180 dana.

Sektor upravljanja rizicima predlaže Odboru za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) limite za gepove kamatonosne aktive i pasive za svaku materijalno značajnu valutu čijem riziku promene odgovarajuće kamatne stope je Banka izložena u svom poslovanju.

Limiti za kamatni rizik se utvđuju za valutu i za dospeće valute, stavljanjem u odnos kamatne aktive i pasive. Plan je da se u narednom periodu utvrdi metodologija na nivou Banke za utvrđivanje ovih limita.

Za definisanje limita gepova aktive i pasive za materijalno značajne valute Sektor upravljanja rizicima koristi VaR (Value at Risk) metodologiju sa koeficijentom pouzdanosti od 99%.

Izuzetno, koeficijent pouzdanosti može biti manji od navedenog, ali ne sme iznositi manje od 95%.

Limiti dobijeni korišćenjem navedene metodologije se posmatraju kao maksimalni mogući procenat kapitala Banke koji može biti gubitak uzrokovan promenom kamatnih stopa za prihvaćeni rizični profil Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom usvaja predložene limite. Ukoliko Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ne usvoji predlog, Sektor upravljanja rizicima je u obavezi da u periodu od mesec dana dostavi novu analizu.

Nakon usvajanja limita za gepove kamatonosne aktive i pasive, Sektor sredstava i likvidnosti i Sektor upravljanja rizicima su u obavezi da se tih limita drže u svom redovnom poslovanju, a revizija limita se vrši najmanje jednom godišnje. Ukoliko dođe do značajnijih promena na tržištu, na predlog Sektora upravljanja rizicima ili Sektora sredstava i likvidnosti, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom može da promeni ili da ukine postojeće limite.

Sektor upravljanja rizicima na dnevnom nivou proverava iskorišćenost limita za pozicije u trgovačkoj knjizi za prethodni radni dan. Završen izveštaj se šalje direktoru Sektora sredstava i likvidnosti i direktoru Sektora upravljanja rizicima.

Nedeljni izveštaj sadrži analizu i komentare za faktore rizika koji se odnose na promenu nivoa kamatnih stopa za sve bilansne i vanbilansne pozicije.

Najbitniji pokazatelji rizika su: tržišna vrednost instrumenata čija vrednost zavisi od promene nivoa kamatnih stopa, stres testovi za postojeći iznos iskorišćenosti limita kamatnih gepova, back-testing korišćenog modela i kapitalni zahtev za rizik promene kamatnih stopa. Izveštaj se šalje istim odgovornim licima kao i dnevni izveštaji.

Sektor upravljanja rizicima na redovnim sednicama dostavlja članovima Odbora za upravljanje aktivom i pasivom izveštaj koji sadrži analizu i komentare za rizik promene kamatnih stopa i uticaj tih promena na sve bilansne i vanbilansne pozicije.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom sagledava trenutnu poziciju Banke u odnosu na rizik promene kamatnih stopa, kao i efikasnost primenjene metodologije u procesu upravljanja rizikom promene kamatne stope u Banci.

Ukoliko dođe do probijanja definisanih limita, Sektor upravljanja rizicima o tome obaveštava Sektor sredstava i likvidnosti. Sektor sredstava i likvidnosti obaveštava Sektor upravljanja rizicima o razlogu probijanja limita kao i o akcijama koje će se preduzeti kako bi se pozicija Banke našla u okviru definisanih limita.

Ukoliko se probijanje limita nastavi u kontinuitetu duže od 30 radnih dana Sektor upravljanja rizicima je u obavezi da sazove vanrednu sednicu Odbora za upravljanje aktivom i pasivom na kojoj se razmatra ozbiljnost situacije, korektivne akcije i njihov vremenski okvir. Sektor upravljanja rizicima u tom slučaju obaveštava nadležnu organizacionu strukturu matične banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Banka neće biti u mogućnosti da izmiri svoje dospele obaveze. Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, da upravlja aktivom razmatrajući njenu likvidnost, i da prati buduće novčane tokove i dnevnu likvidnost Banke. To uključuje procenu očekivanih novčanih tokova i postojanje visoko rangiranih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, ukoliko se to zahteva.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Komisija za likvidnost su odgovorni za praćenje rizika likvidnosti, upravljanje rizikom likvidnosti, i predlaganje Izvršnom odboru mera i aktivnosti za održavanje likvidnosti, usklađivanje ročne strukture, plana rezervi finansiranja i drugih mera od značaja za finansijsku stabilnost Banke.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspolažu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

Sektor sredstava i likvidnosti i Sektor upravljanja rizicima dnevno prate osnovne parametre likvidnosti nastojeći da uravnoteže prilive i odlive sredstava tako da se dnevni pokazatelj likvidnosti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne banke Srbije.

Osnov za kvalitetno upravljanje i obezbeđivanje potrebnog nivoa likvidnosti jeste usklađenost ročnosti plasmana sa njihovim izvorima. Odlučivanje o ročnosti plasmana zasniva se na podacima o ročnosti depozita, a posebno na informacijama o kretanju depozita značajnih deponenata, kao i njihovih potreba na kratki rok. Prilikom odlučivanja Banka naročito vodi računa o potrebi da se sredstva iz kratkoročnih izvora ne koriste za dugoročne plasmane.

Nivo likvidnosti Banke iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti. Pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog i drugog reda (gotovina, sredstva na računima kod drugih banaka, depoziti kod Narodne banke Srbije, čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije, neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi i ostala potraživanja Banke koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti), s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Izvori finansiranja se kontinuirano prate kako bi se održala diverzifikacija izvora finansiranja po valuti, geografskom poreklu, davaocu izvora, proizvodima i dospećima.

Sektor upravljanja rizicima meri i nadzire poziciju likvidnosti i kontroliše limite likvidnosti na dnevnoj osnovi. Takođe je zadužen za redovno izveštavanje Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i matične banke o poziciji likvidnosti i limitima.

Rizik likvidnosti se meri i kontroliše pomoću:

- limita kratkoročnih gepova likvidnosti; i
- limita strukturne ročne neusklađenosti.

Sektor upravljanja rizicima dnevno sačinjava izveštaj o kratkoročnim gepovima likvidnosti i kontroliše usklađenost sa postavljenim limitima. Izveštaji se dostavljaju dnevno direktoru Sektora sredstava i likvidnosti, za svaku sednicu Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i po potrebi Upravnom odboru Banke.

U slučaju neusklađenosti sa limitima kratkoročnih gepova likvidnosti, direktor Sektora sredstava i likvidnosti je dužan da odmah preduzme aktivnosti na uspostavljanju zahtevanog nivoa likvidnosti. Ukoliko se neusklađenost ne otkloni za dva dana, o tome se obaveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, a zatim i matična banka.

Sektor upravljanja rizicima sačinjava izveštaj o struktornoj ročnoj neusklađenosti i kontroliše usklađenost sa postavljenim limitima. Izveštaj se šalje direktoru Sektora sredstava i likvidnosti, direktoru Sektora poslovanja sa privredom, Izvršnom odboru, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom, Upravnom odboru i matičnoj banci.

U svrhu upravljanja kratkoročnom likvidnošću Banke koriste se analize ročnosti priliva i odliva po osnovu različitih stavki aktive i pasive. Za različite vremenske intervale (dnevno, nedeljno, mesečno, kvartalno, polugodišnje) izračunavaju se gepovi kao razlika između projektovanih priliva i odliva po aktivni i pasivi.

Limiti se definišu na osnovu određenog vremena praćenja ponašanja modela koji se koriste u projekciji priliva i odliva i njihovim poređenjem sa realizovanim vrednostima. Limiti se predlažu Odboru za upravljanje aktivom i pasivom i podnose na usvajanje Izvršnom odboru, a kontrolu limita vrši Sektor upravljanja rizicima.

Upravljanje srednjoročnom i dugoročnom likvidnošću se obavlja projekcijama strukture bilansa stanja na osnovu planiranih poslovnih aktivnosti Banke i usvojenog godišnjeg budžeta Banke. Kvalitet i projekcija rasta kreditnog portfolia Banke predstavlja važan parametar srednjoročne i dugoročne politike likvidnosti Banke, kao i očuvanje stabilnosti depozitne baze.

Upravljanje likvidnošću u vanrednim okolnostima

Vanredne okolnosti nastupaju usled dve vrste faktora:

- ✓ **Specifične krize** – poremećaji likvidnosti usled operativnog poslovanja Banke
- ✓ **Sistemske krize** – uslovljene faktorima iz eksternog okruženja.

Banka je definisala sledeće aktivnosti za slučaj kritično niskog nivoa likvidnosti:

- Definisanje vanrednih okolnosti;
- Definisanje komunikacionih kanala (interni i eksterni) u slučaju nastupanja vanrednih okolnosti sa:
 - regulatornim telima,
 - sa najvećim, odnosno najznačajnijim klijentima, i
 - sa Matičnom bankom; kao i
- Definisanje mera za pribavljanje nedostajućih sredstava.

Aktivnostima za slučaj kritično niskog nivoa likvidnosti definišu se postupci za stabilizaciju izvora sredstava, kao i alternativnih scenarija finansiranja, čime bi se nadomestio deficit sredstava. Takođe Banka periodično testira Plan u slučajevima kritično niskog nivoa likvidnosti sprovođenjem stress testova na kvartalnom nivou, a ovi izveštaji se rade kvartalno i šalju matičnoj banci.

Banka ima pouzdan informacioni sistem koji Izvršnom odboru i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom, kao i drugim zaposlenima odgovornim za upravljanje rizikom likvidnosti,

pruža blagovremene informacije o riziku likvidnosti kojem Banka jeste ili može da bude izložena, kako pod normalnim, tako i u vanrednim okolnostima.

Dnevne i mesečne izveštaje o likvidnosti koji se šalju Narodnoj banci Srbije sastavlja Sektor finansija i plana - Služba računovodstva. Sastavljanje izveštaja je automatizovano. Svi izveštaji koji se dostavljaju Narodnoj banci Srbije predstavljaju važan činilac za ispravno donošenje odluka o upravljanju sredstvima Banke.

Izveštaj "Gep likvidnosti" se sastavlja na dnevnom nivou, a na Odboru za upravljanje aktivom i pasivom se ovaj izveštaj razmatra za svaki dan u proteklom mesecu.

Upravljanje operativnim rizikom

Operativni rizik je rizik da će doći do gubitka koji bi proistekao iz pada sistema, ljudskih grešaka, pronevera ili nepredvidivih eksternih događaja. Kad kontrole prestanu da funkcionišu, operativni rizik može da naruši ugled Banke, može imati zakonske posledice ili usloviti nastanak finansijskih gubitaka.

Banka ne može da eliminiše sve operativne rizike, ali uvođenjem rigoroznog kontrolnog okvira i nadgledanjem i odgovaranjem na potencijalne rizike, Banka je u mogućnosti da upravlja ovim rizicima. Uloga procesa upravljanja operativnim rizicima je da identifikuje, proceni, kontroliše i smanji mogućnost nastanka i uticaj operativnih rizika i gubitaka. Kontrola uključuje efektivnu podelu dužnosti, pristup, ovlašćenje i usaglašavanje procedura, obuku osoblja i proces nadgledanja, uključujući i unutrašnju reviziju.

U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativne i kvalitativne mere koje se temelje na prikupljanju podataka o gubicima nastalim kao posledica operativnog rizika, po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka, a na bazi odredaba Politike upravljanja rizicima i Procedure za upravljanje operativnim rizikom. Banka upravlja operativnim rizikom na način da minimizira uticaj negativnih i neuspešnih unutrašnjih procesa, ljudi i sistema ili spoljnih događaja na finansijski rezultat Banke.

Procedurom za upravljanje operativnim rizikom definisane su vrste poslovnih procesa i izvora operativnog rizika.

Baza podataka o događajima po osnovu kojih je nastao ili je mogao nastati gubitak, u skladu sa propisanim limitom, kao posledica operativnog rizika po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka, popunjava se unosom podataka na osnovu identifikovanih rizika po vrstama poslova, od strane lica odgovornih za određene poslovne procese u Banci. Gubici nastali kao posledica operativnog rizika evidentiraju se na odgovarajućim računima rashoda otvorenim u kontnom planu Banke.

Banka ima definisan i usvojen Plan za nastavak poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja. U 2011. godini, Banka je formirala i rezervnu lokaciju (disaster recovery site).

Banka je tokom 2011. godine donela *Odluku o uslovima, načinu i postupku usvajanja novih proizvoda/usluga*, kojom je definisala uslove, način i postupak usvajanja novih standardizovanih proizvoda/usluga iz okvira registrovane delatnosti i redovnog poslovanja,

uključujući definiciju novih proizvoda/usluga sa aspekta uticaja na operativni rizik i obavezu izveštavanja Narodne banke Srbije.

U procesu upravljanja operativnim rizikom učestvuju Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za upravljanje operativnim rizicima, Odbor za reviziju i svi organizacioni delovi Banke. Unutrašnja revizija ocenjuje adekvatnost i primenu unutrašnjih kontrola i procedura.

Cilj Banke pri upravljanju operativnim rizikom jeste minimizacija rizika. Banka preduzima mere umanjavanja operativnog rizika ukoliko proceni da korist od preduzetih mera prevazilazi trošak njihove implementacije i doprinosi poboljšanju efektivnosti i efikasnosti aktivnosti Banke.

Sektor upravljanja rizicima u saradnji sa ostalim organizacionim delovima Banke definiše limite za ovlašćena lica i organe Banke u čijim okvirima se vrši samostalno donošenje odluka.

Banka formira rezerve za pokriće očekivanih i nepredviđenih gubitaka koji se pripisuju delovanju operativnih rizika. Za očekivane gubitke Banka formira rezerve na račun prihoda, dok za nepredviđene gubitke stvara rezerve na račun kapitala Banke. Banka nema formiranih rezervi ni na račun prihoda ni na račun kapitala na dan bilansa stanja.

Sektor upravljanja rizicima sprovodi stres testove osetljivosti pozicija Banke na delovanje faktora operativnog rizika najmanje jednom kvartalno i o rezultatima testiranja informiše Izvršni odbor Banke, Upravni odbor Banke i matičnu banku.

Banka identifikuje operativni rizik reaktivno, kroz unos u bazu podataka o događajima, i proaktivno, kroz periodične procene operativnog rizika. U svrhu evidentiranja podataka vezanih za događaje nastale po osnovu operativnog rizika, Banka koristi internu bazu podataka.

Banka vrši analizu i procenu događaja tako što ih klasifikuje u jednu od ponuđenih kategorija uzroka, utvrđuje vrstu posledica po Banku i kvantifikuje posledice identifikovanih događaja. Klasifikacija događaja se vrši po biznis linijama definisanim Bazelskim sporazumom.

Izvršni odbor Banke je usvojio *Proceduru za praćenje, merenje i kontrolu rizika poveravanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija – outsourcing)*, kojom se opisuju aktivnosti koje je potrebno preduzeti u procesu odlučivanja i poveravanja aktivnosti koje Banka obavlja u svom redovnom poslovanju trećim licima koji te aktivnosti obavljaju kao svoju pretežnu delatnost, uključujući obavezu izveštavanja Narodne banke Srbije.

Banka obaveštava Narodnu banku Srbije – Sektor za kontrolu poslovanja banaka o gubicima nastalim kao posledica operativnog rizika, kao i o onima koji su mogli (a nisu) nastati na taj način, a koji prelaze 1% kapitala Banke, i o merama koje preduzima radi adekvatnog upravljanja povećanim operativnim rizikom u roku od 5 dana od dana nastanka gubitka.

Banka dostavlja Narodnoj banci Srbije tromesečne izveštaje o događajima nastalim kao posledica operativnog rizika na propisanom obrascu (OR).

3. Regulatorni kapital

Akcijski kapital Banke na dan 31. decembra 2011. godine iznosi RSD 1.130.372 hiljade (31. decembar 2010. godine: RSD 711.243 hiljade).

Jedini akcionar Banke je Akcionarska Komercijalna banka – Moskovska banka, Moskva, Ruska Federacija, sa učešćem od 100% u akcijskom kapitalu na dan 31. decembra 2011.

Krajnji vlasnik Banke je VTB Grupa, Moskva, Ruska Federacija. Naime, u toku 2011. godine došlo je do promene vlasničke strukture jedinog akcionara Banke, tako da se na dan izveštavanja 95% akcija Akcionarsko Komercijalne banke – Moskovske banke, Moskva nalazi u posedu Otvorenog akcionarskog društva “VTB Bank”, Moskva, odnosno njegovih podređenih društava.

Bankom upravlja osnivač Banke, u skladu sa Ugovorom o osnivanju i Statutom Banke. Prava akcionara se zasnivaju na posedovanju običnih akcija Banke. Skupštinu Banke čine osnivači sa pravom upravljanja. Pravo upravljanja osnivači ostvaruju neposredno ili preko svojih predstavnika.

Od osnivanja Banka je imala dve emisije akcija – osnivačku i II emisiju akcija. U toku 2011. godine, došlo je do povećanja akcijskog kapitala Banke po osnovu konverzije subordiniranih kredita dobijenih od osnivača - Moskovske banke, Moskva, u osnovni kapital Banke u iznosu od RSD 515.394 hiljade.

Na dan 31. decembra 2011. godine, upisani i uplaćeni akcijski kapital Banke se sastoji od 3.501.057 komada običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 500.

Banka je obračunatu potrebnu rezervu za procenjene gubitke u iznosu od RSD 11.981 hiljadu na dan 31. decembra 2011. godine prikazala kao odbačenu stavku od kapitala za svrhe utvrđivanja iznosa regulatornog kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Tabela: Struktura Regulatornog kapitala (podaci iz obrasca KAP na dan 31.12.11) podaci u hilj. RSD

R.br	Naziv pozicije	Iznos
I	KAPITAL	1,060,741
1.	OSNOVNI KAPITAL	1,072,722
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija	1,750,529
1.6.	Gubici iz prethodnih godina	523,892
1.8.	Gubitak tekuće godine	96,265
1.9.	Nematerijalna ulaganja	57,650
2.	DOPUNSKI KAPITAL	0
3.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	11,981
3.1.	od čega: umanjeње osnovnog kapitala	11,981
3.10.	Potrebna rezerva iz dobiti	11,981
4.	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	1,060,741
5.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	0

4. Adekvatnost kapitala banke i proces interne procene adekvatnosti kapitala

Banka kontinuirano upravlja kapitalom, koji predstavlja širi koncept od pozicije kapitala u bilansu stanja, sa ciljem da:

- ✓ obezbedi usaglašenost sa zahtevima vezanim za kapital koji su definisani od strane Narodne banke Srbije,
- ✓ da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja po principu "stalnosti poslovanja", uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama, i
- ✓ da obezbedi adekvatnu kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke.

4.1. Proces interne procene adekvatnosti kapitala

Banka je u skladu sa novom Odlukom o upravljanju rizicima banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 45/2011 i 94/2011) krajem 2011. godine donela "Strategiju upravljanja kapitalom" koja predstavlja formalni okvir za kontinuirani proces utvrđivanja i održavanja visine i strukture kapitala najmanje na propisanom, odnosno nivou odgovarajućem za stabilno poslovanje Banke.

Strategija upravljanja kapitalom ima za cilj da obezbedi održavanje takvog nivoa i takve strukture internog kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, politiku dividendi, kao i sve promene minimalnog iznosa kapitala propisanog odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala. Strategija upravljanja kapitalom reguliše sledeće:

- Strateške ciljeve upravljanja kapitalom;
- Planiranje kapitala Banke;
- Organizaciju i procedure upravljanja kapitalom; i
- Način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa kapitala Banke.

Sastavni deo strategije upravljanja kapitalom je i proces interne procene adekvatnosti kapitala, koji Banka mora kontinuirano da sprovodi i adekvatno dokumentuje.

Banka na kontinuiranoj osnovi sprovodi dokumentovan proces interne procene adekvatnosti kapitala koji odgovara obimu i složenosti aktivnosti Banke, a u skladu je sa strategijom upravljanja kapitalom.

Osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala su:

- proces je zasnovan na procesu identifikacije i merenja, odnosno procene rizika
- pružanje sveobuhvatne procene rizika, kao i praćenje značajnih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju
- omogućavanje adekvatnog internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom banke
- proces je uključen u sistem upravljanja bankom i donošenja odluka u banci
- proces je predmet redovne analize, praćenja i provere.

Narodna banka Srbije je *Odlukom o upravljanju rizicima Banke*, uredila sa Banke izveštaj o procesu interne procene adekvatnosti kapitala prvi put dostave NBS sa stanjem na dan 31.12.2012. godine u formi i sadržaju koji će biti naknadno objavljen. U skladu sa tim, Banka će detaljne informacije o procesu interne procene adekvatnosti kapitala, s opisom metodologije za svaki rizik, objaviti kroz poseban dokument.

4.2. Kapitalni zahtevi po vrstama rizika

Kapitalni zahtevi po vrstama rizika	Kapitalni zahtevi
	u 000 RSD
1. Kapitalni zahtev za kreditni rizik	350.134
Standardizovani pristup – iznos kreditnim rizikom ponderisane aktive	2.917.784
<i>...od čega se odnosi na</i>	
1. Izloženost prema privrednim društvima	1.523.774
2. Izloženost prema fizičkim licima	120.082
3. Izloženost prema bankama	1.221.958
4. Ostale izloženosti	51.969
2. Kapitalni zahtevi za tržišne rizike	0
3. Ukupan iznos kapitalnih zahteva za rizik izmirenja/ispоруke po osnovu neizmirenja transakcija	0
4. Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom jednostavnog pristupa (BIA)	21.958
UKUPAN IZNOS KAPITALNIH ZAHTEVA (1. + 2. + 3. + 4.)	372.092
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (%)	34.21

5. Izloženosti banke rizicima i pristupi za merenje (procenu) rizika

5.1. Izloženosti kreditnom riziku i NPL

Banka primenjuje definiciju dospelih nenaplaćenih potraživanja propisanom Odlukom NBS.

Banka je svojim unutrašnjim aktom, odnosno Procedurom "Metodologija za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama" odredila kriterijume i način za utvrđivanje obezvređenja finansijskih sredstava u skladu sa zahtevima MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje".

U skladu sa internom politikom Banke, na svaki izveštajni datum Banka procenjuje da li postoji objektivni dokaz umanjenja (obezvređenja) vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva i kada isti utiču na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

Obezvređenje plasmana (ispravka vrednosti) utvrđuje se na osnovu procene koji gotovinski tokovi neće biti realizovani, a predstavlja razliku između knjigovodstvene vrednosti i nadoknadivog iznosa (očekivanih novčanih tokova), diskontovanih po efektivnoj kamatnoj stopi.

Najznačajniji faktori koji se uzimaju u obzir prilikom procene obezvređenja plasmana su: postojanje kašnjenja u servisiranju glavnice plasmana ili dospelih kamata više od 90 dana, uočene slabosti u tokovima gotovine komitenata, postojanje pogoršanja kreditnog rejtinga, kao i nepoštovanje uslova definisanih ugovorom.

U skladu sa internom metodologijom, Banka vrši procenu obezvređenja finansijskih sredstava na dva nivoa: (a) pojedinačnom - kod potraživanja kod kojih postoji objektivni dokaz obezvređenja i pojedinačno značajnih potraživanja, i (b) grupnom - za potraživanja koja nisu pojedinačno procenjivana, po grupama potraživanja sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika na osnovu statističke analize istorijskih obrazaca novčanih tokova tog dela portfolia.

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default), praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) prate se na nivou Banke i po kriterijumu proizvoda (kod fizičkih lica) i sektora pripadnosti klijenta i ročnoj strukturi (kod preduzeća i preduzetnika). U skladu sa propisima, potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) kod preduzeća i preduzetnika prate se na nivou klijenta, a kod fizičkih lica na nivou pojedinačnog potraživanja.

Pored interne klasifikacije plasmana i procene obezvređenja finansijskih sredstava, u skladu sa relevantnim propisima Narodne banke Srbije, Banka vrši i procenu kvaliteta portfolia i formira rezervu za procenjenje gubitke u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011).

U skladu sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije i internom Procedurom, Banka, sva potraživanja od pravnih lica, od jedinica teritorijalne autonomije, jedinica lokalne samouprave i organizacija obaveznog socijalnog osiguranja, od preduzetnika, poljoprivrednika, banaka i od fizičkih lica, klasifikuje u kategorije A, B, V, G i D na osnovu:

1. procene finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika;
2. kriterijuma blagovremenosti, odnosno docnje u izmirivanju obaveza tog dužnika prema Banci; i
3. kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Sva potraživanja od istog dužnika klasifikuju se u jednu kategoriju, koja se određuje na osnovu potraživanja koje je najnepovoljnije klasifikovano, izuzev potraživanja koja su obezbeđena prvoklasnim ili adekvatnim sredstvom obezbeđenja, na način definisan u Odluci.

Na osnovu utvrđene ocene finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika, blagovremenosti u izmirivanju obaveza prema Banci, kao i prema kvalitetu sredstava obezbeđenja, vrši se obračun rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama.

Tabela: Ukupan i prosečan iznos izloženosti prema različitim klasama izloženosti (ukupan iznos izloženosti banke nakon računovodstvenih otpisa, izuzimajući efekte tehnika ublažavanja kreditnog rizika, kao i prosečne izloženosti tokom perioda, po klasama izloženosti)

Bruto iznos izloženosti kreditnom riziku po kategorijama izloženosti	Kreditni, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja		Vanbilansne stavke		Izvedeni finansijski instrumenti	
	ukupan iznos u 000 RSD	prosečan iznos u 000 RSD	ukupan iznos u 000 RSD	prosečan iznos u 000 RSD	ukupan iznos u 000 RSD	prosečan iznos u 000 RSD
Izloženosti prema državama i centralnim bankama	805,989		670,884		9,371	
Izloženosti prema jedinicama lokalne samouprave	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema javnim administrativnim telima	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	0	0
Izloženosti prema bankama	219,888	18,324	213,143	17,762	0	0
Izloženosti prema privrednim društvima	2,486,107	207,176	928,431	77,369	0	0
Izloženosti prema fizičkim licima	127,250	10,604	3,110	259	0	0
Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica/ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0	0	0	0
Ostale izloženosti	324,085	27,007	2,282,218	190,185	0	0
UKUPNO	3,963,319	263,111	4,097,786	285,575	9,371	0

Tabela: Geografska podela izloženosti s obzirom na materijalno značajne kategorije izloženosti (geografska raspodela svih izloženosti prema materijalno značajnim oblastima, po klasama izloženosti) ...

Značajna geografska područja	Kredit, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužničke HoV	Vanbilansne stavke	Izvedeni finansijski instrumenti
	iznos u 000 RSD	iznos u 000 RSD	iznos u 000 RSD	iznos u 000 RSD
Republika Srbija	2.686.125	0	54.453	0
Evropa	218.598	0	1.090.230	0
UKUPNO	2.906.044	0	1.144.683	0

Tabela: Podela izloženosti prema vrsti delatnosti ili druge ugovorne strane razvrstanih prema kategorijama izloženosti (raspodela svih izloženosti prema sektorima ili vrsti druge ugovorne stranem, po klasama izloženosti sa posebnim prikazom)

Glavne vrste delatnosti	Bruto izloženost	Neto izloženost
	iznos u 000 RSD	iznos u 000 RSD
Prerađivačka industrija	1.869.109	822.700
Trgovina	624.574	624.574
Finansije	219.478	219.478
Stanovništvo	127.770	127.770
Ostalo	1.209.796	140.373
UKUPNO	4.050.727	1.934.895

Tabela: Izloženosti prema preostalom dospeću razvrstane prema kategorijama izloženosti (raspodela svih izloženosti prema preostalom dospeću, po klasama izloženosti)

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno u RSD hiljada
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	442.922					442.922
Opozivi depoziti i krediti	805.195					805.195
Dati krediti i depoziti	75.882	5.580	497.323	2.004.998	4.186	2.587.969
Hartije od vrednosti		94.563				94.563
Ostalo	5.956		22.398	109.574	90	138.018
Ukupna aktiva	1.329.955	100.143	519.721	2.114.572	4.276	4.068.667
Transakcioni depoziti	300.577					300.577
Ostali depoziti	66.267	825.014	1.656.363	36.442		2.584.086
Primljeni krediti	543					543
Ostale obaveze	16.622		35.442	1.025		53.089
Kapital					1.130.372	1.130.372
Ukupna pasiva	384.009	825.014	1.691.805	37.467	1.130.372	4.068.667
Ročna neusklašenost	945.946	(724.871)	(1.172.084)	2.077.105	(1.126.096)	0

Tabela: Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih plasmana i rezervisanja za rizične vanbilansne pozicije i ostale obaveze

	Kamate i naknade	Dati krediti i depoziti	Hartije od vrednosti	Ostali plasmani	Ostala sredstva	Rezervisanja	Ukupno
Početno stanje	208	11.067		13	12	2.756	14.056
Ispravke i rezervisanja u toku godine	256	15.663	85	16		691	16.711
Ukidanje rezervisanja	(336)	(19.124)		(19)		(1.402)	(20.881)
Ostale promene		(25)					(25)
Stanje na dan 31. decembra 2011. godine	128	7.581	85	10	12	2.045	9.861

Tabela: (raspodela izloženosti prema kategorijama klasifikacije, po vrtama ugovorne strane, kao i podaci o obračunatoj i potrebnoj rezervi)

Opis / Kategorija	A	B	V	G	D	Ukupno u RSD hiljada
Banke i druge finansijske organizacije	219.478					219.478
Preduzeća	2.417.331	129.732			14.843	2.561.906
Fizička lica	120.771	3.516	193		180	124.660
Ukupno	2.757.580	133.248	193		15.023	2.906.044
Rizične vanbilansne stavke	1.137.289	7.394	0	0	0	1.144.683

Bilansna aktiva

Opis	A	B	V	G	D	Ukupno u RSD hiljada
Obračunata rezerva za procenjene gubitke	0	2.665	29	0	15.023	17.717
Ispravka vrednosti	1.977	1.096	10	0	4.720	7.803
Potrebna rezerva za procenjene gubitke	0	1.796	20	0	10.121	11.937

Vanilansne stavke

Opis	A	B	V	G	D	Ukupno u RSD hiljada
Obračunata rezerva za procenjene gubitke	0	73	0	0	0	73
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	37	30	0	0	0	67
Potrebna rezerva za procenjene gubitke	0	44	0	0	0	44

5.2. Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

Banka za potrebe umanjavanja kreditnog rizika koristi materijalnu i nematerijalnu kreditnu zaštitu.

Iznos i tip zahtevanog sredstva obezbeđenja zavisi od procenjenog kreditnog rizika svakog komitenta. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana, kao i samim iznosom.

Banka svojom internom metodologijom utvrđuje vrste kolaterala i parametre njihovog vrednovanja. Osnovni tipovi kolaterala su sledeći:

- za komercijalne kredite, zaloga na nekretninama, zalihama i potraživanjima, i
- za plasmane stanovništvu, menice, solidarno jemstvo, administrativne zabrane i ovlašćenja za zaduženje računa.

Rukovodstvo Banke prati kretanje tržišne vrednosti kolaterala, zahteva dopunske kolaterale u skladu sa odnosnim ugovorima, i kontroliše tržišnu vrednost kolaterala dobijenu tokom sagledavanja adekvatnosti ispravke vrednosti.

Oblik i visina zahtevanog kolaterala zavisi od rejtinga dužnika, vrsti i ročnosti plasmana. Banka zadržava pravo da isključivo prema svojim kriterijumima odlučuje o tome da li su ponuđeni instrumenti osiguranja zadovoljavajući, odnosno da li će ih prihvatiti za osiguranje potraživanja, s obzirom na njihovu vrednost, naplativnost i dokumentovanost. Tokom trajanja ugovornog odnosa banke i dužnika, Banka kontinuirano prati pravni status, kvalitet, realnu vrednost i brzinu utrživosti kolateralnog pokrića.

Banka kapitalni zahtev za kreditni rizik izračunava prema standardizovanom pristupu, i primenjuje tehnike zaštite od kreditnog rizika u skladu s *Odlukom o adekvatnosti kapitala NBS*.

Kako bi izbegla prekomernu koncentraciju rizika, politike i procedure Banke sadrže specifične smernice za razvoj i očuvanje diversifikovanog portfolia. Shodno tome, Banka kontroliše i upravlja identifikovanim koncentracijama kreditnog rizika. Koncentracijom rizika se upravlja postavljanjem limita u odnosu na pojedinačne komitente, geografska područja i industrije.

Banka na dnevnom nivou prati i održava limite koncentracije rizike iznad minimalno propisanih od strane NBS, i to da:

- ✓ izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme preći 25% kapitala banke,
- ✓ izloženost banke prema licu povezanom s bankom ne sme preći 5% kapitala banke,
- ✓ ukupna izloženost banke prema licima povezanim s bankom ne sme preći 20% kapitala banke,
- ✓ zbir svih velikih izloženosti banke ne sme preći 400% kapitala banke.

Radi obračuna limita izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, banka može umanjiti izloženost za:

1. efekte tehnika ublažavanja kreditnog rizika, i to na takav način da:
 - izloženost obezbeđenu podobnim instrumentima nematerijalne kreditne zaštite, kao i instrumentima materijalne kreditne zaštite na koje primenjuje jednostavni metod (u skladu sa *Odlukom o adekvatnosti kapitala*), tretira kao izloženost prema pružaocu kreditne zaštite a ne kao izloženost prema dužniku, pod uslovom da se, neobezbeđenoj izloženosti prema ovom

pružaocu dodeljuje jednak ili niži ponder kreditnog rizika nego neobezbeđenoj izloženosti prema dužniku,

- koristi efektivnu vrednost izloženosti (E^*) izračunatu primenom složenog metoda,
- vrednost izloženosti umanjuje do 50% vrednosti stambene nepokretnosti ako je ta izloženost obezbeđena hipotekom na istoj nepokretnosti i ako banka vrednost te nepokretnosti utvrđuje najmanje jednom godišnje;

2. sledeće izloženosti:

- izloženost prema državama, centralnim bankama, teritorijalnim autonomijama, jedinicama lokalne samouprave, međunarodnim razvojnim bankama, međunarodnim organizacijama i javnim administrativnim telima kojima se, u skladu sa *Odlukom o adekvatnosti kapitala*, dodeljuje ponder kreditnog rizika 0%, kao i izloženosti obezbeđene njihovim garancijama,
- izloženosti obezbeđene gotovinom i gotovinskim ekvivalentima deponovanim kod banke, kao i krediti i depoziti koji su predmet sporazuma o bilansnom netiranju,
- izloženosti po osnovu neiskorišćenog iznosa okvirnih kredita (pod uslovom da je ugovoreno da klijent ili grupa klijenata neiskorišćeni iznos mogu povući samo ako to neće uzrokovati prekoračenje limita izloženosti) i druge vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja a koje su raspoređene u kategoriju niskog rizika,
- odbačene stavke od kapitala propisane *Odlukom o adekvatnosti kapitala*.

Pored regulatorno definisanih metoda merenja rizika koncentracije (prekoračenje limita), Banka koristi još dve često korišćene mere koncentracije: Racio koncentracije i Herfindahl-Hirschman indeks.

Racio koncentracije predstavlja zbir određenog broja najvećih procentulanih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu, dok Herfindahl-Hirschman indeks predstavlja zbir kvadrata svih procentulanih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu. Za obe mere važi sledeća relacija: što je kreditni portfolio više diversifikovan (manja koncentracija), to su vrednosti tih mera manje.

Tabela: Iznosi izloženosti s obzirom na tehnike ublažavanja kreditnog rizika – Standardizovani pristup (navode se stavke gde je bilo izloženosti)

Klase izloženosti	Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti pre primene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primene tehnika smanjenja kreditnog rizika
Izloženost prema državama i centralnim bankama	0%	1,486,244	1,486,244
Izloženost prema bankama	50%	248,616	248,616
	100%	184,415	184,415
Izloženost prema privrednim društvima	100%	3,509,185	3,490,546
	Dospela nenaplaćena potraživanja	14,830	0
Izloženost prema fizičkim licima	75%	31,896	31,495
	100%	98,464	97,881
Ostale izloženosti	0%	224,765	224,765
	100%	2,381,538	2,334,151

Tabela: Iznosi izloženosti po klasama i vrsti izloženosti s obzirom na tehnike ublažavanja kreditnog rizika – Standardizovani pristup

Klase izloženosti	Bruto izloženost	Materijalna kreditna zaštita		Nematerijalna kreditna zaštita		Neto izloženost
		Jednostavni metod za finansijska sredstva obezbeđenja	Ostala materijalna kreditna zaštita	Garancije	Kreditni derivati	
Izloženost prema državama i centralnim bankama	1,486,244					1,486,244
Bilansne pozicije	805,989	-	-	-	-	805,989
Vanbilansne pozicije	670,884	-	-	-	-	670,884
Finansijski derivati	9,371	-	-	-	-	9,371
Izloženost prema bankama	433,031					433,031
Bilansne pozicije	219,888	-	-	-	-	219,888

Vanbilansne pozicije	213,143	-	-	-	-	213,143
Izloženost prema privrednim društvima	3,509,185					3,490,546
Bilansne pozicije	2,486,107	0	0	1,046,409	0	2,467,553
Vanbilansne pozicije	928,431	1,408	0	886,097	0	928,431
Transakcije finansiranja HoV i transakcija sa drugim rokom izmirenja	94,648	0	0	0	0	94,563
Izloženost prema fizičkim licima	130,360					129,376
Bilansne pozicije	127,250	-	-	-	-	126,267
Vanbilansne pozicije	3,110	-	-	-	-	3,110
Ostale izloženosti	2,606,303					2,558,915
Bilansne pozicije	324,085	-	-	-	-	276,698
Vanbilansne pozicije	2,282,218	-	-	-	-	2,282,218
UKUPNO	8,165,124					8,098,113
Bilansne pozicije	3,963,320	0	0	1,046,409	0	3,896,394
Vanbilansne pozicije	4,097,785	1,408	0	886,097	0	4,097,785
Transakcije finansiranja HoV i transakcija sa drugim rokom izmirenja	94,648	0	0	0	0	94,563
Finansijski derivati	9,371	0	0	0	0	9,371

5.3. Rizik druge ugovorne strane

Banka nije izložena riziku druge ugovorne strane.

5.4. Tržišni rizici

Banka za kalkulaciju kapitalnog zahteva za tržišne rizike koristi Standardizovani pristup definisan bazelskim sporazumom i *Odlukom o adekvatnosti kapitala*. Uporedo sa navedenim pristupom, Banka će razvijati interne modele koji odgovaraju preuzetom rizičnom profilu banke.

5.5. Operativni rizik

Banka za kalkulaciju kapitalnog zahteva za operativni rizik koristi Osnovni pristup – BIA, definisan bazelskim sporazumom i *Odlukom o adekvatnosti kapitala*. Uporedo sa navedenim pristupom, Banka će razvijati interne modele (Standardizovani i AMA pristup) koji odgovaraju preuzetom rizičnom profilu banke.

5.6. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Banka primenjuje pojednostavljeni obračun promene ekonomske vrednosti bankarske knjige primenjujući standardni kamatni šok na pozicije bankarske knjige po materijalno značajnim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno.

Standardni kamatni šok za izloženosti u EUR i RSD i ukupno u ostalim valutama razmatra uticaj iznenadne promene kamatnih stopa od +/- 200 bp na regulatorni kapital a izračunava se kvartalno za potrebe Stres testiranja. Za potrebe pojednostavljenog obračuna procene promene ekonomske vrednosti bankarske knjige, kamatno osetljive pozicije knjige banke raspoređuju se po vremenskim korpama definisane od strane Bezelskog komiteta, pri čemu se pozicije sa fiksnom kamatnom stopom raspoređuju u vremenske zone prema preostalom roku do dospeća, dok se pozicije sa promenljivom kamatnom stopom raspoređuju prema roku do sledeće promene kamatne stope (*repricing*). Izračunati marginalni gepovi po svakoj vremenskoj korpi množe se ponderima koji se temelje na procenjenom kamatnom šoku od +/-200 bp tokom vremena i procenjenom modifikovanom trajanju za svaku vremensku korpu.

Rizik promene kamatnih stopa se takođe prati scenario analizama, posmatranjem uticaja promene kamatnih stopa od +/- 100 bp na ekonomsku vrednost kapitala, primenjujući izračunato modifikovano trajanje (Izvor: BCBS - "*Principles for the Management and Supervision of Interest Rate Risk*") i „*Repricing Gap Analysis*“ posmatrajući uticaj kamatnih stopa (paralelno pomeranje) za preostali period do 12 meseci na neto kamatne prihode (*NII*).

Sektor upravljanja rizicima na mesečnom nivou izveštava ALCO i matičnu banku za izloženost kamatnom riziku u bankarskoj knjizi primenjujući metod *Repricing-a*, a po potrebi i češće.

5.7. Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

Banka nije izložena riziku po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi.

6. Odnos matičnog društva i podređenih društava (konsolidacija)

Banka ne sastavlja konsolidovane izveštaje. Isti se sastavljaju u matičnoj banci u Moskvi za potrebe konsolidacije.